

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN: Félévre 6 kor. — fl. Negyedévre 3 kor. — fl.
VIDÉKEN: Félévre 9 kor. — fl. Negyedévre 4 kor. 60 fl.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Nemzetiségi izgatások.

Pár nappal ezelőtt temették el Nagykikindán dr. Jován Pacsut, a hírhedt izgatót, aki Zágrábban élt az utóbbi esztendőben és ott is halt meg. Ámde a nemzetiségi agitátorok felhasználták Jován halálát arra, hogy az ő ravatala mellett is, dicsérve az elhunyt tetteit és életét, izgathassanak olyan formában, amelyet sem a törvény betűje alapján, sem szelleme alapján nem lehet büntetni. Nem Zágrábban adták át az anyaföldnek a nagyhirű és a magyarok ellen való gyűlölködés terén a nemzetiségi ügyekkel foglalkozók előtt ismert nevű izgatót, hanem áthozták holt tetemét a szorosan vett magyar területre és a délvidéki Nagykikindán, ezen az erősen exponált nemzetiségi helyen temették el Jován.

Ugyancsak kihasználták vezérük temetését arra, hogy kifejezést adjanak ismét, mint azt eddig oly sokszor tették, a magyarság ellen való ellenszenvüknek és agyarkodásuknak. A magyarok ellen való arcátlan áskálódást, a rut gyűlölést s mind azt, a mivel immár esztendők óta szabadon és büntetlenül kaczerkódnak és tüntetnek a nemzetiségi izgatók.

Eljött a temetésére a zágrábi akadémiának két szerb kiküldöttje is, akik szintén tartottak szónoklatokat az utcásarkokon, ahol a menet minduntalan megállott, hogy csak újból és újból alkalmuk legyen az agitátoroknak izgatni és a nép lelkét feltüzelnii a magyarság ellen, dicsérve a megboldogult Jovannak nemzetiségi törekvéseit.

Kétségkívül nem sokat beszélnek a nemzetiségi tulkapások meggátlása szempontjából az ilyen esetek és az ezekhez hasonló agitálásokról. Ezek után pedig tessék elképzelni, hogy a nemzetiségi vidékeken milyen helyzetük van a város ügyeinek vezetői közül azoknak a magyar elemeknek, a kiknek az állása a városi törvényhatóságtól függ. Ha ennek a nagyobb része nem magyar tagokból áll, akkor a legképtelenebb utakon-módokon igyekeznek az illető magyar érzelmű városi hatóság hivatalos működését is, magánéletét is megkeseríteni.

Ilyen körülmények közt nem csoda, ha egyik-másik gyöngébb városi vezetőférfi, a kire a nemzetiségi agitátorok megfagyításának feladata vár, megalkuszik a viszonyokkal és esetleg elnézi azt, a mit elnéznie különben nem volna szabad. Hiszen a városi rendőrkapitányt például, a ki ezeken a helyeken első sorban ellenőrzi az agitátorok munkáját, elcsaphatják állásából a törvényhatóságnak a nemzetiségekhez tartozó tagjai, a kiknek nem tetszik az, hogy az ő vérüket bántja és az ő eszméiket igyekszik elnyomni az ő fizetett emberük.

A rendőrség államosítása, ilyen világitásba helyezve az ügyet, egészen megváltoztatná ezeket az állapotokat. De hát nem azért aludt el a Pavlovics ügye sem, mintha a kormány a nemzetiségi izgatók ellen védelemre készülné.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Elnök gróf Apponyi Albert.

Az ülés megnyitása után néhány elnöki bejelentés következett, majd a napi rendre tértek át, az indemnti törvényjavaslat folytatolagos tárgyalására.

Bizony Ákos, mielőtt beszéde tulajdonképpeni céljára rátérne, az előtte szólottak szavaival foglalkozik. Rakovszky azt a felszólítást intézte a függetlenségi párt-hoz, hogy ne szavazzák meg az egyházpolitikai törvények költségeit, mely esetben ők sem szavazzák meg a civilistát. Ezt a felhívást kereken visszautasítja. Vázsonyival szemben megvédi a mastani népképviseleti rendszert. Rátérve a kormány iránti bizalmatlanság kérdésére, azt először is pártállásával indokolja. Hosszasan fejtegeti a kvóta-ügy eredetét és arra a konkluzióra jut, hogy a király nem kompetens annak eldöntésében. A szónogon levő kiegyezést sülyedő hajóhoz hasonlítja. (Helyeslés a szélső balon.) Ugyan kinek volna kedve arra rálépni.

Gabányi: Senkinek, vagy annak, aki bolond.

Bizony: Áttér az önálló vámterület kérdésére és hosszasan, példákkal bizonyítja, hogy mennyire szüksége van arra az országnak. Egymást érik széles e hazában a határozatok, népgyűlések, amelyekben hangoztatják, hogy Magyarországnak anyagi helyzetét, sebeit orvosolni csak az önálló vámterülettel lehet. (Zajos helyeslés a szélső balon.) És ennek dacára a kormány nem akarja ezt belátni. Áttérve a paktumra, helytelennek tartja azt. Az abba

belépőket — nem lehet másképpen — mint bele kényszerítették az elfogadásba. (Mozgás a szélső balon.) A magyar hadsereget illetve, rámutat a miniszterelnök egy tavalyi beszédére, melyben azt mondja, hogy a törvényekben szó sincs a magyar hadseregről. Nos hát ez nem áll. (Halljuk! a szélső balon.) Szólvá átnézte az összes ide vágó törvényeket és határozottan állítja, hogy a miniszterelnök felfogása ez irányban helytelen. Azonban, hogy ezt megmagyarázhassa, rövid visszapillantást kell vetnie a multra. Árpádok korában kezdte és kimutatja, hogy már Szent István idejében volt királyi hadsereg.

Ennek feladata volt az országot védeni és ha már ez nem volt képes, akkor fegyverbe szólított a nemzeti hadsereg. Ezzel törvényekben mindenütt találkozunk. Így már II. Endrénél a törvényben is fel van tüntetve, hogy mi a királyi és nemzeti hadsereg feladata. Zsigmond idejében egy új elem lép be a magyar hadseregbe, az ugynevezett telek katonaság. A hadsereg egyik legerősebb része, várjobbágyok megszüntek. Ezen a hiányon az Anjouk segítettek az által, hogy behozták a bandériális hadsereget. De már Lajosnál tapasztalták, hogy ez nem elegendő és ismét új elem jön be: a zsoldos katonaság. Mátyás korában a fekete sereg működik. Ez kitűnően bevált. De a mint Mátyás meghalt, uralmának összes következményei összeroppantak és Ulászló már visszatért a régi telekes katonaságra. Később mindinkább rosszabodván a helyzet, a török fenyegetésekért a katonaságra több gondot fordítanak és ismét bandériumok is lépnek életbe. (1826-ban már minden ötödik jobbágynek fegyvert kellett fogni.) Fájdalom ekkor jött a mohácsi katasztrófa. A miniszterelnök eddig nem voata kétségbe a nemzeti hadsereget, de azt mondotta, hogy Mohács után megszünt. Nos hát szólvá jogilag bebizonyítja, hogy nem szűnt meg. (Halljuk a szélsőbalon.) A mohácsi vész után is fennmaradt a telekes katonaság, majd zsoldos hadtereg, a melyet a király is tartozott tartani. A királyi csapatokra való hivatkozásokat és rendelkezéseket megtaláljuk a karok és rendek intézkedéseiben, tehát a régi országgyűléseken. 1715-ig tehát semmi változás nem állott be a nemzeti hadseregben. Most az a kérdés, hogy az 1715-iki törvények nem változtattak-e e dolgon, mert akkor lett fellállítva az u. n. rendes, állandó vagy mondjuk közös hadseregi intézmény. (Halljuk! a szélsőbalon.) Felolvassa az idevágó 1715. 8. t. cz-et és kimutatja, hogy a magyar védrendszernél annyi változás történt, hogy a míg eddig esetről-esetre szavazták meg a szükséges katonaságot, ezután évről-évre teendik. Változás tehát a tulajdonképpeni nemzeti hadseregben nem történt, hiszen nem is exercitusról, hanem a mint régen volt, militiáról szól a törvény. (Ugy van a szélsőbalon.)

Rendes hadseregünk még Mária Terézia alatt sem volt nagy veszélyben. A ka-

Dávid Jakab új vaskereskedése

Debreczen, Piacz-u. 7. szám. (Vecsey ház.) Vasak és vasneműek, konyha berendezési és gazdasági cikkek, minden iparághoz tartozó szerszám és vasalás nagy raktára. Olcsó beszerzési forrás. Urasszonyaim! rozsa mentes szénvasalóimra föl hívom becses figyelmüket.

rok és rendek mindig ügyeltek arra, hogy megmaradjon karaktere, mindig kijelentették, hogy csak magyar tisztek, magyar ezredek legyenek. (Ugy van! a szélsőbalon.) És ez így tartott 1840-ig. Tebát 1840-ig volt nemzeti hadseregünk. (Ugy van a szélsőbalon.) Nem áll az sem, hogy a magyar ezredek 1715-ben a rendes hadsereg felállításakor jöttek létre. Hát ez nem áll. Nem pedig, mert a magyar ezredek már 1600-tól léteztek. Hiszen a Pálffy huszárezred is 1620-ban keletkezett és magát Pálffy is Ugy nevezték, hogy a magyar hadsereg kapitánya. Mindezekből kitűnik, hogy igenis, volt önálló nemzeti hadseregünk, a melyet szerencsésen elikkasztottak. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) Az indemnit nem fogadja el. (Zajos éljenzés a szélsőbalon, a szónokot számosan üdvözlük.)

(Szünet.)

Szünet után

Kecskeméthy Ferencz szólott a javaslatához. Beszéde elején azt fejtegeti, hogy odafönt Bécsben nagyon baraguszna mi reánk. E harag oka egy részt a Kossuth-ünnep lehetett, (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) másrészt az, hogy a miniszterelnök nem adott meg mindent Körbernek. — (Ugy van a szélsőbalon.) E harag oka az, hogy a király nem nyitotta meg az új parlamentet és hogy nem jön most közénk. A kormány pedig most megakarja engesztelni a királyt a civillista emelésével és pénzen akarja megváltani a király jóindulatát. (Mozgás a jobboldalon, helyeslés a szélsőbalon.) A haldokló utolsó kívánságait tiszteletben szokták tartani, de ennek a kormánynak — a mely haldoklik — kívánságait nem teljesíthetik, mert mindent csak Bécs kedvéért tesz és a magyar nemzet aspirációit egyenként adja fel. (Ugy van a szélsőbalon.)

Igy folytatja tovább harcias hangulatban fejtegetéseit, amely oda konkludál, hogy az indemnitit nem fogadja el.

A kereskedelmi és iparkamara közgyűlése.

Debreczen, nov. 14.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara Piacz-utczai palotáján czimeres nemzeti lobogó lengett tegnap délután, jelezve, hogy hét vármegyének fontos közgazdasági faktora, a debreczeni ipar és kereskedelmi kamara közgyűlést tart.

A székházavatás óta nem ülést az iparkamarában. A kamara tanácsosai éppen azért is szép számban jelentek meg s nagy érdeklődéssel vettek részt a tanácskozáson. A gyűlés lefolyásáról különben tudósítunk az alábbiakat jelenti:

A gyűlés megnyitása.

Négy órakor nyitotta meg az ülést Szabó Kálmán elnök. Az elnöki pódiumon kivüle Mayer Emil, Serly Ede alelnökök, Szávay Gyula titkár és Grünwald József segédtitkár foglaltak helyet.

Elnöki jelentések.

Szabó Kálmán elnök mindenek előtt jelentést tesz azon gyászbeszégekről, melyek a legutóbbi közgyűlés óta a közgazdasági életet s magát a kamarát is érték. Elhalt Litke, a pécsi és Szakmáry Károly, a kassai kamara elnöke, Lenk, a soproni kamara alelnöke, Mihalits Döme, az aradi kamara volt alelnöke, a kamara tagjai közül pedig Molnár Mihály, nagybányai kültag. A kamara jegyzőkönyvbe iktatta részvétét.

A kamarai székház felavatásáról s az

azzal kapcsolatos ünnepek szép lefolyásáról, a kamarák debreczeni orsz. kongresszusáról, az iparmúzeum berendezéséről, a maramarosi ünnepélyről számolt be ez után emelkedett szavakkal az elnök. Az ünnepség 2347 korona költséget rótt a kamarára.

Majd jelentést tett a kamarának az országos gyűléseken, a Sopron, Pozsony, Nagyvárad városokban tartott keresk. nagy ipari kongresszusokon való részvételéről, a miniszterek előtt a perrendtartás 34. paragrafusában tett országos deputálásról, a folyó ügyek menetéről, a titkárnak a kerületben való utazásáról.

Felemlítette a sertés-kereskedők kérelmére tett felterjesztést az állategészségi egyezmény megjavítása érdekében, a gabonakereskedők érdekében teljesített munkát a szállítási zavarok elhárítása végett, a debreczeni ipartestületi pénztár engedélyezésének kieszközölését, az ország gazdasági önállósága érdekében tett felterjesztést s köriratot, valamint ennek országos visszhangját, a debreczeni jótékony nőegyesület házi ipari tevékenységére kieszközölt államsegélyt és más hasonló tárgyakat.

Kihirdeti az elnök a keresk. min. rendeletét, melylyel a fényképészetet s a vele rokon műveleteket az ipari foglalkozások közé sorolta.

Jelentést tett arról, hogy a kamara mult évi zárszámadásait a miniszter jóváhagyta.

Megalakította az elnökség a kerület törvényhatóságaiiban az ipartanácsokat.

Váltóbírálok és szakértők.

Jelenti, hogy a debreczeni kir. törvényszékhez irásszakértővé Kapros Gábor lemondása folytán Bodnár Géza takarékpénztári tisztviselőt terjesztette elő kinevezésre, a törvényszéki ülnökök közt id. Kuczik Gábor elhalálása folytán előállt üresedés betöltésére a gyűlés helyeslése mellett Serly Edét az ipari szakosztály elnökét hozza javaslatba, végül az Osztrák-Magyar-bank váltóbíráloivá a bank óhajára a külépő cenzorokat ujjolag kijelölte, az üresedésekre pedig a debreczeni fiókintézetnél Mayer Emilt az „István“ gőzmalom igazgatóját, a szatmárnémeti fiókintézetnél Losouczy Józsefet, a szatmári gőzmalom igazgatóját, a szolnoki fiókintézetnél Barta János fakereskedőt és dr. Vig Gyula ház tulajdonos ügyvédet jelölte ki. A debreczeni fiókintézet ez évben külépő, de ujjolag bejelölt váltó bíráló: Áron Jenő, Gaszner Károly, Kovács Gyula és Szabó Kálmán.

Jelentést tett a székházépítési és berendezési költségekről. Eszerint a székházépítés összes költsége 209,335 korona, ebből a telek értéke átirással 71,142 korona, a berendezés pedig 17767 koronába került.

Jelentette az elnök, hogy a folyó évben a földmívelésügyi miniszter segélyével ismét 2 szalmafonó tanfolyamot nyitott meg, egyiket Beregszászon, másikat Kunszentmártonon.

A segédtitkár fegyelmije.

Közhirre tette az elnök, hogy Zsolnán az iparfejlesztő bizottság 1903-ban általános iparkiallást rendez s végül bemutatta a fegyelmi választmány határozatát a kamara segédtitkára ellen a „Magyarország“ ismeretes közleménye tárgyában.

A Magyarországon ugyanis a Györffy — Sztéryny ügyből kifolyólag egy vádaskodó cikk jelent meg Grünwald József segédtitkár ellen, mely azzal vádolta meg a kamarát, hogy egy államsegélyes ügyben részrehajló, illetve kedvezőtlen jelentést tett a miniszterhez s ez a jelentés ellen-

kezett a valósággal. A segédtitkár azonban fegyelmi eljárást kért maga ellen s az elnökség elrendelvé, a vádak valótlan volta kiderült, úgy, hogy a fegyelmi választmány, az eszközölt alapos vizsgálát után a segédtitkár ellen megindított fegyelmi elővizsgálatot beszüntette, mert eljárását tökéletesen szabályszerűnek s a kamara kifogásolt jelentését az igazsággal megegyezőnek találta. — Ennek folytán a kamara most felhatalmazást adott megtámadott tisztviselőjének, hogy a hivatalos sajtóper megindithassa a közlemény ellen. Ezután a kamara Grünwald titkár iránt teljes rokonszenvének és elismerésének adott kifejezést.

A titkári jelentés.

A titkári jelentés beszámol a kamarai ügymenet minden oldaláról, a mi a mult ülést óta felmerült. Ismerteti az elintéztet miniszteri leiratokat, magánmegkereséseket, czég és védjegy iratokat, illetékügyeket s azokat a közérdekű rendelkezéseket, melyeket fontosságuknál fogva a közgyűlés tudomására érdemes hozni.

Az 1903. évi költségvetés.

Ezután a közgyűlés tárgyalta és elfogadta az elnökség által beterjesztett 1903. évi költségvetést. Ez a szükségletelt összeget 50,969 korona, a bevételek összegét 59,464 koronával irányozza elő s így a számitás 395 kor. felesleggel zárul. A költségvetés 12 600 koronát irányoz elő iparoktatási és iparfejlesztési czélokra.

Szakvélemények.

A közgyűlés ezután a következő ügyekben mondott szakvéleményeket a miniszternek.

A kereskedők kötelező társulását és a tanonczképesítés szigorítását maga is ajánlja, de a kereskedelmi foglalkozások képesítéshez kötését általánosságban kívánatosnak nem tartja.

A kövező és burkoló iparnak képesítéshez kötését úgy mint a szegedi kamara javasolja, nem tartja helyesnek.

A máv. elárusító csarnokai.

Az államvasutak elárusító csarnokai ellen mozgalom indult meg. A kamara úgy találta, hogy az a kár, a mit egy-egy ilyen állomási csarnok az illető hely detail kereskedésének okoz, elenyészőleg csekély, az a haszon pedig, melyet ez az országos elárusító szervezet a magyar iparnak tesz, melynek czikkeit kizárólagosan árusítja, lényeges. A kamara csak azt kívánja biztosítani, hogy a vidéki állomások e csarnokai kötelesek legyenek az illető vidék speciális helyi iparcikkeit felvenni és árusítani.

Kéményseprő ügyek.

Országszerte szabályozzák a kéményseprési ipart s beosztják a városokat és vármegyéket munkakerületekre.

Igy tett legutóbb Szatmár és Szabolcs-vármegye, melyeknek szabályrendeletei a közgyűlés előtt fektűdtek. Ezek ellen részint a községeknek, részint az érdekelt iparosoknak többféle kifogásaik voltak. Ezeket a kamara titkára vidéki körutja alkalmával megbeszélte az illető iparosokkal s most a közgyűlés oly véleményt mondott a miniszternek, hogy abban ezek az iparos érdekek is megvannak óva.

Vásári ügyek.

Técső község új vásárért folyamodott február havára. Minthogy azonban Técsőnek már van 5 vására, a kamara ellent mondott az új vásárnak s azt tanácsolta, hogy helyezze át Técső a januári vásárját februárra.

Elsőrangú bevásárlási forrás fűszer, liszt és gyarmatárak nagy kereskedése

Debreczen, Simonffy-utca (Városi új bérpalota.)

Uj mazsola, füge, mandula és egyéb déligyümölcsök.

Uj lencse, borsó, mák és egyéb f. élekek.

Mindon szakmánkba vágó czikkek, úgy nagyban, mint kicsin, ben legolcsóbb árakban és kitűnő minőségben.

Lusztig és Bán

Egyek község négy új vásárt kér. A kamara elvben nincs ellene, de a tervezett vásárok közül kettő összeesik a debreczeni vásárokkal. Ezeket a kamara más napokra javasolja áttenni.

Államsegélyes ügyek.

Ezután a közgyűlés az államsegély iránt benyújtott folyamodásokat tárgyalta. Tíz ilyen kérvény feküdt a kamara asztalán, ezek közül 7-nek pártolta ügyét a közgyűlés s egyszersmind tudomásul vette a miniszter leiratait, melyek 3 kérvényt kedvezőleg, másik 2-öt kedvezőtlenül intéztek el. Kedvezőtlen elintézésben részesültek Hirsch Alti máramarosszigeti lakosnak és Gasparik Antal debreczeni órásnak kérvényei.

Az első magyar ónacélárugyár máramarosszigeti cég 5000 korona, Dömsödy Ferenc debreczeni fésűgyáros 5000 korona, a szatmárnémeti tímártársulat 1720 kor. értékű államsegélyben részesültek.

Anyagi támogatások.

A szakiskolai segélyből a közgyűlés különböző folyamodó tanoncziskolák részére 4470 korona segélyt utalványozott, ezek között a debreczeni pinczér iskola is kapott 190 koronát.

Hotyé Miklós kassai felső ipariskolai tanuló és Zyda János késmárki szövőipari szakiskolai növendékeknek egyenként 120 kor. ösztöndíjat szavazott meg.

A máramarosi iparfejlesztő bizottságnak a jövő évre 700 korona segélyt biztosított.

A Ráth Károly emlékére indított gyűjtés ügyét szervezvé, az adakozást 50 kor. megnyitotta.

Végül a debreczeni ipartestület által rendezendő karácsonyi vásár jutalomdíjaira 60 kor. utalványozott.

Indítványok.

Szentkirályi Tivadar indítványát a dohánytörszék kötelező vasárnapi munkaszünete és Rozenthál Ferencz nyiregyházi kultúr indítványát a nyiregyházi—mátészalkai h. é. vasút új tarifái ellen való felszólalás tárgyában a közgyűlés elfogadta.

A gyűlés e gazdag tárgysorozat letergyalása után a késő esti órákban ért véget.

VIDÉK.

Feloldott sertészárlat. A derecskei főszolgabíró tegnap értesítette a debreczeni főszolgabíróságot, hogy Tépe községet, a járvány megszűnte folytán, a sertészárlat alól feloldotta.

Vadászat Tégláson. A közeli Tégláson, Degenfeld Imre és Pál grófok nagy hajtóvadászatot rendeztek november 11. és 12-én. A házi gazdákon kívül résztvettek a vadászaton gróf Degenfeld Sándor, gróf Degenfeld Miksa, br. Podmaniczky Géza, br. Feilitzsch Albert, gróf Dess-wffy Aurél és Emil, br. Schönberg Donáth, gróf Keglevich Miklós, br. Vécsey Miklós, Beniczky Ádám, Semsey László, Losonczy Álmos dr. Teritőkre került összesen: 1403 darab vad, köztük 2 róka, 813 nyul, 452 fészék, 118 fogoly, 17 szalonka, 6 vegyes.

Egy félkiló szalonna. Egyszerű fehér szalonna az, melyről a história szól. Balsai János hajdudorogi mészáros nyitva feljtette üzletét, melynek belsejéből olyan csábítóan villantak elő jobbnál-jobb husfélék. Eppen ekkor vetődött arra Lakatos Sándor, aki meglehetősen ittas állapotban bement a mészárszékbe, s onnan ellopott 60 deka

szalonnát. A visszatérő Balsai azonban észrevette a lopást s üldözni kezdte Lakatos. A tolvaj ekkor éppen a plébánia mellett szaladt, s hogy tagadhassa tettét, bedobta a szalonnát a paplak udvarára. Itt találta meg a kalandos szalonnát Török József cipészlegény, aki vigan látott a falatozás-hoz. Már nem sok volt a porzogósból, mikor a nyomról nyomra kutató csendőrök megtalálták őt és a nagyon lefogyott bünjelt. Lakatos lopásért feljelentették a bősörményi járásbírósnak.

Egyház és iskola.

Megtagadott iskolai segélyek. Belügyminiszteri döntés.

Debreczen, nov. 14.

A júniusi városi közgyűlésen erős kritikák keretében szóba került ismételt az a lehetetlen állapot, amelyben Debreczen három felekezetének iskolái sinylenek. Tanterem hiányában egymásra zsúfolt osztályokban 150—160 növendékkel küzdenek a tanítók s a dolog komor és rideg természete szerint képtelenek segíteni a botránys állapotokon.

A törvényhatósági bizottság megértvén a megértendőket, úgy határozott, hogy a református elemi iskolák kiépítésére egyelőre 71 ezer koronát, az ágostai evangélikus és római katolikus iskolákra pedig ideiglenesen negyvenkilencz ezer koronát szavazott meg.

E a törvényhatósági bizottsági határozat a dolog törvényes rendje szerint a belügyminiszter elbírálása alá került. Csak-hogy nem úgy egyszerűen. A felterjesztést Roncsik Lajos főszámvevő fellebbezéssel spékeltte meg. Indokul azt hozta fel, hogy miután az elemi iskolák általános rendezése küszöbön van, a belügyminiszter függesse fel a közgyűlés határozatát s a megengedett segélyt ne utalja ki. A belügyminiszteriumban sokáig tanácskozhattak az iskolák ügyéről s a miniszter ismételt sürgetésre csak tegnap küldötte meg válaszáat. A válasz pedig elutasító. Igazat ad a számvevő indokolásának s kimondja, hogy az iskolázatás általános rendezéséig a törvényhatóság egyáltalán ne utaljon ki iskolai segélyeket.

A tanács a miniszteri döntést tegnap közölte az illetékes egyházi hatóságokkal. Elképzelhető, hogy mily kelleme meglepetést keltett ez mind a három felekezet iskolaszékénél. És legszomorubb a dologban, hogy a határozaton egyik felekezet sem segíthet, pénz hiányában. Marad tehát elemi iskolázatásunk a régi ázsiai állapotban.

Csokonai emlékünnepe. A főiskola Magyar Irodalmi Önképző Társulata, a főiskolai énekkar közreműködésével, vasárnap délután fél öt órakor a főiskola disztermében Csokonai emlékünnepeket rendez. Műsora a következő: 1. Reményhez. Férfikarra Mácsaytól. Éneklő a Főiskolai Énekkar. 2. Megnyitó beszéd. Tartja: dr. Ferenczy Gyula. 3. Csokonairól. Irta: Milotay István. Szavalja: Kiss Pál. 4. A tihanyi echo. Éneklő a Főiskolai Énekkar. 5. Alkalmi felolvasás. Tartja: Szarka Lajos. 6. Vig szavaltat. Előadja: Baróthy István. 7. A csikóbőrös kulacshoz. Éneklő a Főiskolai Énekkar.

Érettségi vizsgák a főgimnáziumban. Az ev. ref. főgimnázium igazgatósága ezúton tudatja az érdekeltekkel, hogy a javító- és pótló érettségi vizsgálatok szóbeli része december 15—19 napjain, az írásbeli vizsga december 22-én tartatik meg.

Tanárok beiktatása. A debreczeni ev. ref. kollegium legújabb választott tanárainak f. é. november hó 15-én délelőtt 9 órakor a főiskolai disztermében leendő ünnepélyes beiktatása a következő sorrend szerint történik meg: 1. Hazánk, Töröktől. Előadja a főiskolai énekkar. 2. Dr. Jászi Viktor jogakadémiai, dr. Szeremley Béla főgimnáziumi és Barcsa János tanítóképzési tanárok székfoglaló értekezése. 3. Főt. és Mélt. Kiss Áron püspök ur beiktató beszéde. 4. Az új tanárok üdvözlése az akadémiai, főgimnáziumi és tanítóképzési igazgatók által. 5. Szózat, Egressytől. Előadja főiskolai énekkar.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

A közgyűlés előkészítése.

Debreczen, november 14.

A jog- és pénzügyi bizottság tegnap délután fél 4 órakor a novemberi közgyűlés előkészítése végett ülést tartott. Az ülésen Bészler Károly tanácsnok elnökölt s jelen voltak: Nagy Ferencz, Miskolczy Jenő, Szántó Sámuel, Ábrahám László, Roncsik Lajos és Vargha Károly. Az elnöki megnyitó után a bizottság reá tért a napirendre.

Árlejtés a műjég szállításra

A gyűlés első tárgya Szentessy János kérvénye volt, a melyben mint vállalkozó a műjég szállításnak hat esztendőre való meghosszabbítását kérte.

A bizottság szótöbbséggel úgy határozott, hogy a műjég szállítási vállalatot nyilvános árlejtés útján javasolja kiadni. Ezzel kapcsolatban javasolja, hogy a közgyűlés intézkedjék a városi műjéggyárnak korszerű kibővítése iránt. Mindkét intézkedés helyes különösen a nyilvános árlejtésre vonatkozó. Hiszen Szentessy János szokott a közgyűléseken a nyilvános árlejtés mellett kardoskodni.

Kisebb ügyek.

Stark Márton debreczeni lakos a vasút melletti faraktár bérletének hat esztendőre való kiadását kéri.

A bizottság kimondja.

Pozsony szabad királyi város törvényhatósága a hazai ipar pártolása végett köriratban kereste föl a törvényhatóságokat. A bizottság a megkeresés tudomásul vételét javasolja, minthogy ebben a tárgyban már több ízben tett intézkedéseket.

A betegsegélyező pénztár előlege.

A debreczeni kerületi betegsegélyező pénztár a várostól kapott 2000 korona berendezési költségeinek és 3000 korona kölcsönének elegetadását kéri.

Szántó Sámuel tekintettel a betegsegélyező pénztárak nehéz viszonyaira, abba bele megy, hogy a 2000 korona berendezési előleget engedjék el. A 3000 koronát azonban meg kell fizettetni a pénztárral.

Bészler Károly: Mindössze az a baj, hogy a 2000 korona előleg az ipariskola alapjáé, hát ez miből kapja meg az előlegezett 2000 koronát?

Vargha Károly: Alap nincs reá, csak pótdó utján.

Felhívás.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives figyelmét arra felhívni, miszerint sziveskedjék a kenyér vétel alkalmával saját érdekében a rajta lévő vignétáinkra, amelyek világosan „Orosházi házikenyér nyomással” vannak ellátva, különös figyelemmel lenni, mert csak az ilyen vignétákkal ellátott kenyerek származnak a valódi orosházi házikenyér sütődönkből, amelyeket ezidő szerint még csak Simonffy-utca (bérház) és Piacz-utca 79. sz. alatt árusítunk el. Egyben értesítjük, hogy a jövő héttől kezdve abban a kellemes helyzetben leszünk, hogy a házhoz való szállításra előjegyzéseket már elfogadhatunk, amelyeket a legpontosabban eszközölni fogunk. Teljes tisztelettel Gémes Ferencz és Társa, Orosházi kenyér sütőde.

Abrahám László: A maga részéről is elengedné a 2000 koronát. Az ipariskola is megkaphatná a 2000 koronáját, ha azt a rokon természetű Meszena alpból utalnánk ki.

Roncik Lajos a maga részéről szintén hozzá járulna a főügyész előterjesztéséhez.

A bizottság végül határozatilag kimondotta, hogy a 2000 korona előleget elengedi, illetve azt a Meszena alpból az ipariskolai építési alaphoz átutalni javasolja. A 3000 korona kölcsönre azonban semmiféle engedményt nem tehet.

A cselédszerzők szabályrendelete.

Boczko Sámuel rendőrfőkapitány be-terjesztette a városi tanácshoz az új cselédszerzői szabályzatot. A szabályzatba a büntügyi osztály föllállítására óta történt hatásköri változások igttattak be. Meg van a szabályzatban állapítva a cselédszerzők száma is.

A jog és pénzügyi bizottság a szabályrendeletet elfog dta.

A piac-utcai gazdák kérelme.

A varga- és piac-utcai gazdák legeltetési czelokra kibérelték a Bika tilalmast. A két utca gazdái most azt kérik, hogy a tanács által kötelezővé tett biztosíték lefizetésétől mentse föl őket, miután a bérletet ők pontosan fizetik.

A kérelem fölött a bizottság nem határozott, azt a tanács hatáskörébe utalta.

Az erdőmester rapidijai.

A városi erdőmester azt kéri, hogy az eddig részére kiutalt napdíjakat napdíj általánosan utalják ki ezentul számára.

A bizottság a kérvényt véleményezés végett kiadta a főszámvevőnek.

Néhány abróbb ügy elintézése után a gyűlés veget ért.

SZÍNHÁZ.

A denevér. A régi s immár klaszikusnak is bátran nevezhető daljátékok egyik legbecesebbje kétségtelenül Strausz Denevéreje. Csupa finomság, csupa szellem a muzsikában, melynek szépsége, fénye soha el nem halványul s diadalmasan túléli a mostanában divatosá vált angломániában szenvedő férczműveket. Ez az édes, bájos muzsika csendült meg tegnap szinpadunkon s élvezésére csaknem teljesen megtelt a színház tágas nézőtere.

Ami az előadást illeti, az bizony nem állt valami magas nívón. Be kell ismernünk azonban, hogy középszerűnek bátran elfogadhatjuk. — Itt van mindjárt a Rozalinda szerepe, pompás énekpattie, kedvelt szerepe a primadonnáknak, — már tudniillik a koloratur énekesnőknek. — Nálunk tegnap Áldor Juliska énekelte, ki nek koncedáljuk érdemeit, tehetségét, de ő nem koloratur énekesnő s énektudása, iskolája nem elegendő a Rozalinda megénekéséhez. Mindazonáltal tisztességes sikert ért el. A Mezei Eisenstein-ja sem volt az, a mit vártunk. Épugy mint a Krémer Franck fogházigazgatója. Mindkettőjük játékából hiányzott a szín. Határozottan legjobb volt Fe hó Rózi, az Adél szerepében. Igen szépen énekel s kedvességgel játszott. Márton, társulatunk másod tenoristáját is láttuk egy kis szerepben. Csinos, zengő tenorral rendelkezik, kár hogy trémázott. A kar, melynek ugyancsak sok dolga akadt a második felvonásban, sok helyütt ingadozott és Simándy karmesternek sok fáradságába került együtt tartani őket.

UTDONSÁGOK.

Halálos szerencsétlenség.

Debreczen, nov. 14.

(Saját tudósítónktól.) Pár nappal ezelőtt végzetes szerencsétlenség történt a Csapó-utczán. A szerencsétlen áldozat Koutsek Géza fűszerkereskedő kocsisa, a 61 éves Buglyó Péter, a ki a szerencsétlenség után elvesztette beszélő képességét és négy napi kínos szenvedés után kapott sérüléseibe belehalt.

A Csapó-utczai zöldség-piaczon egyik társával egy hatalmas láda zöldséget akart akart feltenni szekereére. Már már sikerült volna a nehéz munka, mikor a szekér elé fogott lovak eddig ismeretlen okból elindultak, a több százkilós láda megbillent s rázuhant Buglyó Péterre, a kit maga alá temetett.

Buglyót mikor kiszabadították kellemetlen helyzetéből, hasztalan kérdezték, nem történt-e valami baja — nem válaszolt. Elvittek a közeli orvoshoz, de az sem boldogult vele. A 61 éves ember megnémult. Testén külső sérülés nyomai nem voltak láthatók s így sérülését megállapítani nem lehetett.

Kocsin szállították haza. Négy napon keresztül feküdt élet és halál közt s a nélkül, hogy beszélő képességét csak egy pillanatra is vissza nyerte volna, meghalt.

Az ügyészség gyanusnak találta Buglyó halálát, a kin sérülés nyomai nem voltak láthatók s elrendelte a törvénytörési bonczolást, melyet ma a köz-kórházban fognak megejteni.

A vármegye közigazgatási bizottsága tegnapi délután Puky Gyula főispán elnöklésével folytatolagos ülést tartott, a melyen a 12-én tartott gyűlésen el nem intéztett ügyek, részint második foku kihágási felebbezések kerültek elbírálás alá.

Felolvasó ülés. A debreczeni Jogász- és Tisztviselőkör f. évi november hó 15-én, szombaton délután 6 órakor saját helyiségében felolvasó ülést tart, mely alkalommal dr. Tóth László ügyvédjelölt ur fogja felolvasni „Lombroso elmélete” című értekezését. A felolvasást este 8 órakor a kör helyiségében barátságos vacsora követi.

A novemberi városi közgyűlés. A novemberi városi közgyűlés határidejét Puky Gyula főispán, mint azt tegnap a tanácssal közölte, november 26-ikára tűzte ki. A közgyűlést előkészítő tanács-ülések a jövő hét folyamán tartatnak meg.

Beleesett a kutba. Szobonya József felső-józsai 12 éves gyermek tegnapelőtt beleesett az udvaron levő kutba, melynek a káválya igen alacsony volt. A gyermeket nem tudták megmenteni. Holttestét Hoffmann vizsgálóbíró jelenlétében dr. Isoó és dr. Láng törvénytörési orvosok tegnap délután bonczolták fel. A gondatlan szü-

lők ellen a kir. ügyészség megindítja az eljárást.

*** Pályát szemlélni állásra.** A debreczeni pénzügyigazgatóság kerületében 2 korona 80 fillér napi zsolddal és 100 korona évi ruházati segélyvel javadalmozott pénzügyőri szemlélni állás üresedett meg. Kellően felszerelt pályázati kérvények 2 hét alatt nyújtandók be Faust Elek pénzügyigazgatóhoz.

*** Csokonai születésének évfordulóján,** azaz november 17-én délután öt órakor ünnepi felolvasó ülést tart a Csokonai-kör. Az ünnepi felolvasó estélyt a Bika dísztermében a következő műsorral rendezik: 1. Nyitány. Csokonai dallamokból összeállított a Rác Károly; előadja: Rác Károly zenekara. 2. Megnyitó beszéd. Mondja: Géresi Kálmán, a Csokonai-kör elnöke. 3. Csokonai emléke. Költemény, irta és felolvassa: K. Tóth Kálmán, a Csokonai-kör választmányi tagja. 4. A tihanyi echóhoz. Férfi karra átirta Mácsay Sándor; előadja: a városi dalegyet. 5. Csokonai kritikusai. Értekezés; irta és felolvassa: Kardos Albert, a Csokonai-kör titkára. 6. Csokonai dalok. Szavalja: Jeszenszky Csáder Irén urnő, a városi szintársulat tagja. 7. Kurucz nóták. Férfi karra szerzette Székács Gyula; előadja: a városi dalegyet. A kör tagjainak szives figyelmébe ajánljuk, hogy este ugyancsak Csokonai emlékeztére ünnepi előadás lesz a városi színházban. Az ünnepi felolvasó ülésre beléptidij személyenkint 1 korona. Deák-jegy 20 fillér. A kör alapítói és rendes tagjai, valamint hozzátartozóik belépti díjat nem fizetnek.

*** Esküvő.** Debreczeni (Fried) Jenő, a városi légszuszgyár igazgatója, a debreczeni társadalom általánosan tisztelt s kedvelt tagja november 23-án délután négy órakor esküszik örök hűséget Budapestén a dohány-utczai templomban Fuchs Erzsike kisasszonynak.

*** Fuss vagy fitness!** A városi adóügyosztály ktadta szigorú irását arról, hogy az adókat kérielhetlen lelkiismeretességgel kívánja behajtani s könyörtelen lesz mindenivel, mert így kívánja a pénzügyigazgatóság. A szózat, mely sok oldalon ébreszti fel a keserű gondokat, így hangzik:

Felhívás az adózo közönséghez!

Debreczen sz. kir. város Tanácsának adóügyosztálya, a nagyméltóságú m. kir. Pénzügyminiszterium megbízottja által szigorúan utasítván a nagyösszegű adóhátralékok s közadók módjára behajtására: felhivatik a t adófizető közönség, hogy a városi adóügyosztálynál terhükön nyilvántartott állami adó, orsz. beteg-ápolási pótdadó, községi pótdadó, utadó, fegyveradó, hadmentességi díj, ebadó, Nyirviz lecsapolási díj, mezőgazdasági munkás- és cselédszegélyző hozzájárulási díj, ev. ref. egyházi adó, izr. egyházi adó, izr. iskolaadó, tanítói nyugdíj illeték, városi átírási-illeték, legelőadó, helybeli és idegen illeték, iparkamarai-illeték, tőzsdébér, italméresi-illeték, idegen adó hátralékaikat — meyleknek IV. évnegyede folyó évi október 1-én esedékessé vált, sőt a melyek után november 15-től késedelmi

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz” Debreczen, főtér, a városházzal szemben.

Ajánlja a teljesen fémmentes s kiváló jóhatású „MOLLITERGIN” arcz s kéz bőr finomító szépitő szerét, mely folyadék amig ártalmatlanságra nézve teljesen egyezik a vaselin s glycerinnel, hatására nézve azokat jóval fölölmulja. Hatása gyors és biztos! — A szélkifújta arczot vagy kezeket a legrovidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi s poudert alá is igen használható. Mint bőrápoló szer páratlan! Egy üveg „MOLLITERGIN” ára 1 korona

kamat is számíttatik — még folyó évi november hóban befizetni saját érdekükben el ne mulasszák, mivel ellenesetben az 1883. évi XLIV-ik t. cz.-nek a közadók behajtására vonatkozó §§-ainak értelmében a hátralékosok ellen fentlevő összes hátralékaik összegéig a hivatkozott törvény keretén belüli legszigorubb III. fokú végrehajtás — illetve árverés — fog alkalmaztatni. Debreczen. 1902. évi november hó 10-dikén. A városi tanács adóügyszálya.

* **A szervezőbizottság jegyzőkönyvét,** a melyben az új szervezésre vonatkozó és a közgyűlés elé terjesztendő határozati javaslat foglaltatik, tegnap este hat órakor hitelesítették Puky Gyula főispán elnöklésével. A jegyzőkönyvet Csóka Sámuel szerkesztette s azt kifogás nélkül hitelesítették. A gyűlésen elnöklő Puky főispán különben ma Nagyváradra, innen egy nap múlva Budapestre utazik, a honnan csak a jövőhéten tér vissza székhelyére.

* **Lengyel Kálmánnak,** a korán elhunyt járásbírónak ravatalára a következő feliratokkal helyeztek koszorukat: Jó Kálmán fiának—Bánatos édes anyja. A szeretett testvérenek és sógornak — Ilonka és Kálmán. Kálmánnak — Béla, Ilonka, Bandi, Kata. A jó barátoknak — Irén és Jani. Szeretők jeléül—Sándor és Erzsike Igaz részvétel — Liszka Nándor és neje. A debreczei ügyvédek—Lengyel Kálmánnak. *Felejtés a telen kartársunknak — a debreczeni járásbíró. Szeretett kartársunknak — a debreczeni törvényszék, járásbíró és ügyészség tagjai.*

* **A megégett leányka.** Megirtuk, hogy a Csapókerében Rádai Róza, egy szerencsétlen kis leány tüzhalállal halt el tegnap. Az ártatlan gyermek holttestét tegnap boncolta fel dr. Isoó János törvényszéki orvos, a kórház halottas kamrájában.

* **A városi szegények felruházása.** A városi tanács, szegényeinek felruházása céljából, 60 férföltöny, 60 sapka és 150 szalmaszék elkészítésére zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet. Az első versenytárgyalás eredménytelen maradt. Az ipartestület felhívja Debreczen iparosait, hogy pályázataikat, 5 százalékos bánatpénz mellett, november 19-én délután 5 óráig nyújtsák be a városi tanácsnál.

* **Tegnap halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debreczenben: Mezei András ev. ref. 32 éves napszámos, Gombos Imre ev. ref. 44 éves csizmadia, Rádai Róza ev. ref. 2 éves, Szilágyi Bálint ev. ref. 55 éves szegényházi ápoló.

* **Elveszett bizonyítványok.** Egy német nevelő kisasszony, a ki teljesen idegen, tegnap jött Debreczenbe, az Angol királynőtől a Miklós-utczáig terjedő uton tegnap estefelé elvesztette bizonyítványait és egy pár levelet. Minden másra nézve nem értékes, de a szegény leányra nézve igen becses dolog. Kérjük a tisztességes embereket, hogy az okmányokat vagy szerkesztőjükbe, vagy pedig az Angol királynő szállodába vigye el.

* **Egy waggon erdélyi batula** érkezett; a legfinomabb minőségű, kézzel szedett, teljesen ép, téli eltevésre való. Megtekinthető és megrendelhető Hatvan-utca 74. szám.

* **Baksórt csapolnak** vasárnap egész nap a Dréher-sörözőkban, több reggeli újdonságok, bécsi virsli, hurka és hal különlegességek.

* **Jó meleg gyermek női és férfi alsó ruhák,** harisnyák, téli keztyük olcsón beszerezhetők Bartha Kálmán főtéri üzletében városház-épület.

* **Sikkasztás a városi fogyasztási adóhivatalban.** A városi fogyasztási adóhivatalban, mint kerülő uton értesülünk, sikkasztás történt. Nem nagy összegről van ugyan szó, de a dolog lényegén az semmit sem változtat. A sikkasztást tegnap a rovancsolásnál fedezte föl a felülvizsgáló tisztviselő. Az egyik tétel átvizsgálásánál 500 koronát kellett volna kimutatni a fogyasztási hivatal illető tisztviselőjének. Mikor erre a tételre került a sor, az illető tisztviselő átnyújtott egy papirtekercset a vizsgáló tisztviselőnek.

— *Összesség van benne.* A vizsgáló-biztos gyanusnak találta a csomagot s felbontotta. Nagy meglepetésére nem ötszáz, hanem öt korona volt benne! Az illető alkalmazott a hiányzó pénzről nem tudott felvilágosítást adni. A rovancsolás eredményéről jegyzőkönyvet vettek fel s a vizsgálatot bizonyára megindítják.

* **Karácsonyi ajándéknak** szánt fényképnyújtás, aquarel vagy olajfésmény rendelését kérem mielőbb megtenni, mert később érkezett reudeléseket túlhalmozott munka esetén nem tudnék pontosan teljesíteni. Némethi József fényképész.

* **Hol szórakozunk vasárnap este?** Márkus Jenő „téli-kert” éttermében Rácz Károly és Kiss Béla zenekara felváltva tart zene-estélyt. Korona a la Pilseni sör mindig friss csapolás, karcos-bor literje 28 krajczár.

* **Csinos zsebnaptárak.** A Csáthy féle közkezdvettségnek örvendő zsebnaptárak már megjelentek s díszes kiállításuk mellett nagyon olcsón szerezhetők meg. A tárcza lap naptár mindössze tíz fillér. A kemény tárcza naptár husz fillér. Díszkiadás ötven fillér, és a díszkülönlegesség nyolcvan fillér. A szép és olcsó tárcza naptárak ifj. Csáthy Ferencz könyv-és zenemű kereskedésében kaphatók.

* **A ki francoziául** óhajt társalogni, a ki perferke akarja megtanulni e nyelvet, annak készséggel adok órákat, igen előnyös feltételek mellett. Szalay György, francia anyanyelvű ifju. Értekezhetni vele levélben (Homokkert-utca 107-ik szám) és személyesen is.

* **Énekórák.** Több oldalról történt felhívásnak engedve elhatároztam, hogy hetenkint két-három órán hajlandó vagyok clókelő család tagjának énekórákat adni. A szives megkeresések nevemre a Debreczeni Újság kiadóhivatalához intézendők. Tisztelettel Simándy József, a debreczeni színház karmestere.

FÁVIRATOK.

A király betegsége.

Budapest, november 13. Bécsből jelentik, hogy a király állapota egészen megnyugtató. Betegségét különben ichias okozza, a miben már egyizben szenvedett s e baja most meghülés következtében ismét kiujult.

Majláth püspök válasza.

Budapest, november 13. Kolozsvárott az erdélyi katolikus status gyűlésén ma Majláth püspök szenzációs beszédet mondott mintegy válaszul a Bánffy báró mult-

kori beszédére. Mindenek előtt kijelentette, hogy nem szokása más felekezetek ügyeivel foglalkozni, de a küönféle támadások most arra kényszerítik, hogy azokra a békeség érdekében válaszoljon. A sokat emlegetett zászlószentelésen az általa nagyra becsült többi felekezetek lelkeszeivel azért nem vett részt, mert egyházának törvényei szigoruan tiltják a közös egyházi funkcióban való részvételt. Egy másik vádra vonatkozólag pedig becsületszavára kijelenti, hogy senkit sem csábit vallása elhagyására. Ne vádolják a protestáns testvérek a katolikusokat a saját bajukért, hanem kezet fogva munkálkodjanak a közös haza javára. Hasonló értelemben beszélt Ugron Gábor, kifejtve, hogy a katolikusok nem ellenségei a protestánsoknak, kiknek erősödésében a magyarság erősödését látják. Végül báró Józsika beszélt, megköszönve a püspöknek kinyilvánításait.

Ismét vulkán-kitörés.

San Francisko, november 13. Guatamából jelentik, hogy ott a Santa Mária nevű vulkán kitört és Palmer, San Felice, Colombia, Gostepac községeket elpusztította. A katasztrófának rengeteg emberélet esett áldozatul.

Az ujoncz-javaslat.

Budapest, november 13. A véderőbizottság ma kezdette meg az ujoncz-javaslat tárgyalását s azt általánosságban el is fogadták. A részletelnél dr. Bakonyi Samu tartott feltűnést keltett beszédet, követelve, hogy a szolgálati időt redukálják le két évre, hozzák be a nemzeti zászló használatát s katonáinkat a magyar alkotmányra eskessék fel, a mi nem ellenkezik a katonai szempontokkal. Azután Fejérváry miniszter beszélt, kinek azon állítását, hogy a nem magyar születésű katonatisztek is jó hazafiak, az ellenzék zajosan kétségbevonta. Podmaniczky báró védelmére kelt a miniszter e kijelentésének, utalva Bem és Leiningen gróf honvédtábornokok működésére, kik idegen létükre hősiességekkel a magyar szabadság védelmére. A vitát holnap folytatják.

Az örökség miatt.

Nagykikinda, nov. 13. Danity Dusán, volt városi végrehajtó ma revolverrel fölfegyverkezve berontott a városi takarékpénztárba és kétszer egymásután rálőtt Prekayszky Péter igazgatóra, kit a kezén megsebesített. — A merénylet oka valami örökösödési perből eredő viszálykodás.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Főpinczér és uszorás.** A Hungária kávéház fizetőpinczére, Glück Henrik, Nyomasztó pénzügyi helyzetében Werbovszki Joachimhoz fordult kölcsönért. Werbovszki előbb 600, majd 240 koronát adott kölcsön a főpinczérnek, ki állítólag másfél éven keresztül ötven százalékos kamatot fizetett ez össz gekért. A 600 koronás kölcsön után minden hónapban negyven korona, a 240 koronás összegű havi 20 korona volt az uszora-kamat. Glück Henriknek ezt az állítását három tanu igazolta. Annyi bizonyos, hogy nem szivességi kölcsönről volt szó ennél az ügyletnél. Dr. Bálint Zsigmond kir. alügyész két rendbeli sikkasztás vétsége miatt emelt Werbovszki ellen vádat. — Az állítólagos uszorást

Darvas Testvérek

Debreczen Főtér (Hungária kávéház tőszomszédságában).

Tisztelettel értesítjük az igentisztelt hölgyközönséget, hogy női- és gyermek felöltő áruházunkban

a legújabb őszi és téli újdonságok raktárra érkeztek, melynek szives megtekintésére felhívjuk a t. hölgyközönség figyelmét.

dr. Ozory István jogtanár védte Beszé-
dében nagy tudással fejtegette az uszora
büntetőjogi lényegét és czáfolgatta az
ügyész érveit. A törvényszék, mely dr.
Szeőke bíró elnöklete alatt egész nap tár-
gyalta ez ügyet, esti hét órakor hirdette ki
ítéletét. A bírók bizonyítékok hiányá-
ban felmentették Werbovszkit az uszora
vádja alól. A királyi ügyész megfélebbezte
ez itéletet.

§ **Lopás.** Molnár János éhezett. A
Boldogfalva utcán jártában megsejtette,
hogy Balog János házában lel valami ele-
mősiát. Belopózott hát oda és husnemü-
ket kaparintván magához, megugrott. A
debreczeni törvényszék tegnap tizennégy-
nap fogházzal büntette Molnárt. Az ítélet
jogerős lett.

§ **Zárlat Borsay Sámuel
vagyonára.** Borsay Sámuel tekinté-
lves debreczeni szűcsiparos ellen gond-
nokságot kértek hozzátartozói. A tör-
vényszék e gondnokság alá helyezési
kérelemből kifolyólag Borsay Sámuel
vagyonára jogerős ítélettel zárlatot ren-
delt el.

§ **Csőd nyiregyházán.** Egy tekin-
télyes nyiregyházi kereskedő cég, Rotschild
E. és Társai ellen csődöt rendelt el az
ottai törvényszék. A paaszivák nagyok.
Csődbiztos Székely Sándor törvényszéki
bíró, tömeggondnok Halassy János, helyet-
tesse dr. Popper Dezső ügyvéd. A követel-
lések bejelentésének ideje 1903. január 11.
napja. Ugyan e hónap 26-án lesz a felszá-
molási tárgyalás.

HIREK.

Éjjeli posta.

× **Megkerült öngyilkosjelölt.**
(Éjjeli express tudósítás.) A minap az ujsá-
gok megírták, hogy az Üllői-uton egy pénz-
tárczát találtak, melyben egy Orbán Lajos
tanárjelölt névre szóló névjegy és szavak
voltak olvashatók: „Temessenek el Pesten
és ne bonczoljanak fel.” A rendőrség már
kinyomozta az öngyilkosjelöltet. Az illető
Orbán Lajos önkéntes. Kihallgatásakor azt
mondta, hogy a fenti sorokat egy elkesere-
dett pillanatban írta.

× **Antidynasztikus mozgalom
Szerbiában.** (Éjjeli express tudósítás)
Belgrádból távívatozzák, hogy az egyesült
liberális és radikális ellenzék, interpellációt
fog intézni a belügyminiszterhez, a belgrádi
újságok nagymérvű elkobzása tárgyában.
Csak a múlt héten hetven ízben történtek
hírlapkobzások és es pedig kizárólag a ki-
rály, de különösen Draga királyné magánéle-
tére vonatkozó közlemények miatt. Az anti-
dynasztikus mozgalom különben az egész
országban ijesztő mérvben terjed, főképp
azóta, hogy köztudomásra jutott, hogy a
csárné Draga királynét erkölcstelen előleke
miatt nem akarja fogadni.

× **Az amerikai pénzkirály ka-
binetje.** (Éjjeli express tudósítás.) Pieport
Morgan az amerikai pénzkirály az egész
világra kiterjedő óriási vállalatait valóságos
miniszteriummal kormányoztatja. A kabi-
netje hét tagból áll, a kiknek mindegyike
1.250.000 dollár évi fizetést huz. Ezzel
szemben érdekes megjegyezni, hogy az
Egyesült-Államok minisztereinek 8000 dol-
lár, az angol minisztereknek pedig 5000 font
sterling évi fizetésük van. Morgan király
miniszterelnöke Perkins W. G., a kinek
kezében az üzlet összes szállai összefutnak.
A külügyminiszter Bacon Róbert, a ki a
külföldi kölcsönöket intézi, a vasutminiszter

Spencer Sámuel, a szénminiszter Baer
György, az igazságügyminiszter Stetson, a
ki a jogi ügyeket intézi, a kereskedelmi
miniszter Stealc Károly, míg a pénzügy-
miniszter Baker George.

× **Bosnyákok nyomorban.** (Éj-
jeli express tudósítás.) Belgrádból írják:
A „Beogradska Novine” jelenti, hogy Neve-
signa boszniai helységből 250 bosnyák jött
muukát keresni Szerbiába. Itt azonban nem
kaptak alkalmazást és vissza akartak térni
házjukba. Azonban a boszniai hatóságok
a kivándorlókat nem engedték át a határon,
daczára annak, hogy utleveleik rendben
voltak. Most a szegény bosnyákok a leg-
nagyobb nyomorban a határon tanyáznak,
míg családjaik otthon Nevesignában szen-
vednek inséget. Ilyen a Kállay miniszter
atyai kormányzása Boszniában.

CSARNOK.

A tűzpróba.

— Regény. —

(Folyt.)

„Ott megy a tábornak Nellyvel!” Nekem
egy tetszett, mintha e megjegyzés Máriára
és testvéreire vonatkozott volna és még sem
hihettem azt. Klára, midőn afelől kérdez-
tem, úgy nyilatkozott, hogy mit sem hallott.
Mindamelltt is szeretném a dolgot Charlton
doktorral közölni. Vajon nincs-e az valami
összeköttetésben ama kérdéseivel, melyeket
tegnap előtt intéztél hozzám? Mily szeren-
csétlenség is az, mikor az embert bizalmat-
lanság gyötri! Hát csak ugyan van nekem
rá okom, Mária ellen gyanút táplálni? Ezt
kérdettem én magamtól ötvenszer is s nem
vagyok rá képes feleletet adni.

* * *

1851. jan. 24. * Már ma kellemes napot
éltem át Charlton doktor társaságában.
Eduard és Walter fivéreim egészen az
ebéd idejéig a városban töltötték az időt
Máriával Nem hiszem, hogy teljes életem-
ben lett volna ily szép napom. Sokáig
zongoráztam és énekeltem neki. Ó nagyon
szereti a zenét s a jó játékot méltányolni
tudja. Valóban minden tekintetben jó ízlést
tanusít és csakugyan a legtökéletesebb
gentleman ő, kit még eddig életemben nem
láttam. És én úgy gondolom, ez az oka,
hogy én az ő társaságában legjobban érzem
magamat. És este együtt sakkoztunk. Én
megnyertem a partit, de tartok tőle, hogy
ő azt csak udvariasságból engedte megnyer-
nem. Atyám most ismét tükéletesen jól érzi
magát. Úgy ideges baja, mint a reggelenkint
mutatkozott gyöngesség teljesen elmúlt. —
Valóban bámulatos, mily gyorsan történt e
gyógyulás. Én osztom atyámnak ama néze-
tét, hogy e csodát egyedül dr. Charlton
művelte. És úgy atyám, mint én, életünk
megmentését köszönhetjük neki.

— Folyt köv. —

Ha hülésben szenved, próbálja meg a hülés csilla-
pító és jóízű Kaiser féle

MELL-BONBONT

2740 kitűnő bizonyítvány meggyőzi önt arról, hogy
milyen biztos hatása van hülésnél, mellszorulásnál,
katharusnál és torok nyálkásodásnál, 20 és 40 fill.
esomagokban. Raktárak Debreczenben: Tóth Béla
dr. Rotschnek V. Emil és Mihalovits J. urak
gyógyszertárában.

1235

v. k. szám.

1902

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V.
2152/2 1902. számu végzése folytán
közhírré tétetik miszerint Picher Mór
részére Dr. Altmann Béla debreczeni
lakostól 1800 korona tőke, ennek az
esedékesség napjától számítandó 6%
kamatai és eddig összesen 146 kor.
61 fill. perköltség erejéig 1902. évi
augusztus hó 16-án bíróság felül foglalt
és 2303 koronára becsült butorok, für-
dői felszerelések és egyéb ingóságok
1902 évi november hó 18-án dél e.
10 órakor kezdetét veendő és Debre-
czenben Piacz-u. 46. és a Nagyerdei
fürdőben megtartandó nyilvános bírói
árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali
kézpénzfizetés mellett, szükség esetén
becsáron alul is el fognak adni.

Debreczen 1902. évi október 20-án.

Bódogh Zs.

bírói kiküldött.

Antalfy Ferencz

könyvkötő és bórdiszműves, Debreczen,
Piacz-utca 31. szám. — Van szerencsém
b. tudomására hozni a nagyérdemű
közönségnek, hogy helyben, Piacz-utca 31.
sz. alatt, (a városházkapuval szemben) a
mai kor igényeinek megfelelő **könyvkötő és
bórdiszműves** műhelyt rendeztem be, hol a
legnagyobb pontossággal, mérsékelt áron
készítek egyszerűtől a legművészebb ki-
vitelekig levél-, szivar- és pénz-tárczákat,
albumokat, bőr, plüsch, vagy papirkereteket,
egyszerű és diszköteket, továbbá női ké-
zimunkák befoglalását és egyéb alkalmi
ajándéktárgyakat stb.

OTTTHON CSINÁLJUNK rumot

1 deka rum essentia..... 10 fillér.
Hozzávaló szesz..... 1.76 fillér.
Üvegért 8 fillért visszaszámítok.
Chinai és orosz-teák nagy raktára
Deutsch Lajos.
A főposta mellett. Piacz-utca 38.

Szíves figyelmébe ajánlva özégem.

Eredeti angol francia divat szövetem megérkeztek,

azokat igen szolid árban izléses kivitelben ajánlom a szép és elegáns ruhát
viselő uri közönség figyelmébe, szöveimek valódiságáért kezeskedem.

ANTAL VINCZE.

férfi szabó divat üzlete Simonffy-utca 1 sz.

A tisztviselő egyesület szállítója.

Magyar- és diszruhák a legszebb kivitelben.

Stabolt szolid árak.

Bizsmet pontos kiszálgálás.

Apró hirdetések.

Ujság elárusítóknak egyes fiúk felvétetnek. Jelentkezzenek lapunk kiadóhivatalában.

30 métermázs erdélyi Batul alma téli eltartásra, nagyban és kicsinyben kapható Váray József kereskedésében, Debreczen, Piacz-u. városi új bérház.

Elsőrendű vaslónő házakhoz megrendelhető Klein Testvérek elhelyező s tudakozó intézetében.

Egy ügyes derék és aljmunkás azonnal alkalmazást nyer. Battyányi-u. 6. sz.

Jó forgalmu fűszerüzlet azonnal kiadó. Hatvan u. 71. sz.

50 mm. krumplit vészek. Darabos-utca 4. sz.

Egy nő, ki tészta gyúrásban gyakorolt felvétetik. Darabos-u. 4. sz.

Eladó ház és szőlő József kir. herceg-utca 65. sz. ház ondódi és ujosztásu szántó földjével a Kőntös kertben 2 drb. szőlő jutányos áron eladó. Értekezhetni: Erdei Józsefnél, Teleki-utca 94. szám.

Himzett szél és betétek 5 krtól feljebb nagy választékban köté szintartó pamutok, gyapju pamutok beszerezhetők MÁRTON GYULA divat és rövidáru üzletében, Bika szálloda mellett.

12 krjczár egyliter tisztánegő szagnélküli petroleum. Deutsch Albert és fia fűszerkereskedésében. Hatvan-u.

Boros Testvérek divatos női ruhakelmék, selymek, téli kendők és velezek a versenyben létező legolesőbb árakban. Maradékok féláron.

!!Nyujtsunk kezét a szerencsének!!
Osztály Sorsjegyek huzása 1902. November hó 20. 21. főnyeremény szerenczés esetben **1.000.000 korona.** Sorsjegyek eredeti áron kaphatók **KATZ JAKABNÁL.**
Iger-vények is kaphatók.

Világhírű Martell Cognac
Debreczen és vidéke részére egyedüli főraktár: Váray József kereskedésében, Városi bérpalota.

Gymnázista V. osztályu elvállal tanítani I-V gimnáziumig fiukat. Czim a Liadóban.

Pemetefü cukor (Borssy-főle) 1 doboz 10 krajczár. Kapható: Borssy cukrázdába és Jósa és Jóna urak üzletében.

Egy jó karban levő wertheim kaszsa megvételre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Üzletvezető kerestetik 400 korona óvadékkal egy jóforgalmu bormérésbe. Czim a kiadóhivatalban.

Eladó diószegi borok 1880 és 1883-ik évi termésű bakar, pecsenye és asszu borok, továbbá tavalyi vén-kerti borok. Értekezhetni Márton Gyula üzletében a bika szálloda mellett.

Szabaleany csakis jó modoru, intelligens leány kerestetik előkelő családhoz Nyiregyházára. Németül is tudók előnyben részesülnek. Értekezhetni Szt. Anna-u. 27. az emeleten.

Csinosan butorozott szoba előszobával egy butorozott szoba külön bejárattal kiadó Hunyadi u. 17.

Kiadó bolt helyiség a Hatvan-utca 53-ik számú házban egy utcai kis bolt, kenyér vagy lisztüzletnek kiadó s azonnal elfoglalható. Czim a kiadóhivatalban.

Egy kényelmesen berendezett utcai szoba elő szobával kiadó. Péterfia-u 1 sz. az emeleten.

Olcsó elegáns és divatos női-kalapok csakis nálam kaphatók, gyászkalapok és kapisonok rövid idő alatt elkészülnek. Fein Karolina. Főüzlet: Debreczen, Kossuth-u. 8. Fióküzlet: H. Bőszőrményben.

Szép utcai kettősszoba butorozva kiadó. Péterfia 1. szám, emelet.

Paszuly, borsó és mindenféle főzelék beszerezhető Fazekas Mártonnál. Hatvan u. 5. sz. Bignió ház.

Tanuló felvétetik Fazekas Kálmán festék és petroleum üzletébe. Hatvan-utca 4. szám.

Rendkívüli elegáns butorozott szoba, kapu alatti bejárattal, földszinten olcsón kiadó. Szent-Anna-u. 5. sz.

Árverés Ozga Antal és neje Nyil-utca 140 számú háza 1902. November 26-án a kir. törvényszéknél bírői árverésen eladatik. Venni akaróknak bővebb felvilágosítást ad Dr. Tüdös János ügyvéd, a „Debreczeni Első Takarékpénztár ügyésze.”

Árverési hirdetés.

Az Alföldi Takarékpénztárnál elzálogosított és kamathátralékos, illetve lejáratkor ki nem váltott következő számú zálogtárgyak u. m.: 7/B., 21/B., 41/L., 34/3., 4191., 4538., 4659., 4668., 4714., 4745., 4839., 5101., 5148., 5334., 5385., 5461., és 5473. 1902 november hó 8-án d. u. 3 órakor saját üzleti helyiségében tartandó nyilvános árverésen készpénz fizetés mellett örök áron eladatni fognak.

Az Igazgatóság.

„KERESZTES” GUMMI CZIPÓSAROK (SZAB. BEJ.)

Egy perc alatt minden cipőre alkalmazható Könnyű, ruganyos járását biztosítja. Meggátolja a csuszást.

Eltaposott sarok újra használható, ha a csavar meglazítása után a sarkon egyet fordítunk és a csavart ismét meghuzzuk.

A „Keresztes” sarok ezért a legtartósabb, legolesőbb és legkellemesebb sarok.

Kapható:

Michelstädter Utóda
cipő-raktárában és minden uri divat üzletben.

Kepes és Friedmann

Első debreczeni „Korona” áruháza

Simonffy-utca 1. sz. (városi bérház).
Ajánlja most érkezett meglepő újdonságokkal dusan felszerelt nagy raktárát bel és külföldi diszműtárgyakban, különlegességek és praktikus gyermek-játékszerekben. Minden versyt kizáró olcsó árakban nagyban és kicsinyben. Nagy választék férfi ingek, gallér és kiz-előkben, valamint nyakkendőkben, férfi és női téli trikó ingek, nadrágok, koztyúk és harisnyákban. Utazó bőröndök, gyermek kocsik 3 és 4 kerekű, Különféle illatszerek, parfüm szappanok stb. a legjutányosabb árban kaphatók.

A n. é. közönség figyelmét kéri,
tisztelettel: **KEPES és FRIEDMANN.**

Új női-divat üzlet.

Lovass és Ladányi selyem, vásznak és díszek nagy raktára
Debreczen, Piacz-utca 7. szám, (Bika szálloda mellett)

Tisztelettel tudatjuk a t. vevőközönséggel, hogy folyó hó 15-től

nagy karácsonyi vásárt (Occasiot)

rendezünk: Eladásra kerülnek a következő cikkek:

Jól mosható tennis flanelek mtr.	16 krtól	• Férfi ingek, Pique és batist elővel	95 krtól
Mosó bársonyok válogatott színekben mtr.	70 krtól	• Cretonok, flanelek és barchetek.	16 krtól
120 cm gyapju kelmék divatos színekben mtr.	40 krtól	• Meleg alsó ingek és nadrágok	70 krtól
Divatos selymek, Blousokra	90 krtól	• Francia fűzők uj kivitelben	90 krtól

30 rőfös vég vászon női fehérműkre 4 frtól feljebb. Ágy- és asztal-terítők, abroszok, paplanok, színes és fekete clott és posztó szoknyák meghatározott olcsó árért adatkak el.

Kérjük a t. vevőinket, hogy olcsó árainkról meggyőződni szivekedjenek,

tisztelettel

Lovass és Ladányi

Külön felhívjuk t. vevőink figyelmét Zibollás Ecossals kelmékre, ami az általános izlést felülmulja. 120 cm. széles, méterje 98 kr.